

Міністерство освіти і науки України
Вищий комунальний навчальний заклад
"Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка"
Житомирської обласної ради

ЗВІТ

про результати складання державних екзаменів
у Вищому комунальному навчальному закладі
"Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка"
Житомирської обласної ради
студентами спеціальностей

5.01010201 "Початкова освіта" (денна та заочна форми),

5.01010301 "Технологічна освіта" (денна форма),

5.01020101 "Фізичне виховання" (денна форма)

Термін складання державних екзаменів – з 08.06.2017 р. по 27.06.2017 р.

Коростишів – 2017

Державні іспити у ВКНЗ "Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка" Житомирської обласної ради (денна та заочна форми навчання) проходили з 8.06.2017 року по 27.06.2017 року.

До державних кваліфікаційних екзаменів було допущено 151 студента-випускника денної форми навчання та 28 студентів-випускників заочної форми навчання, із числа яких було сформовано: 8 підгруп зі спеціальності "Початкова освіта" (з однією з додаткових спеціалізацій), 2 підгрупи – "Початкова освіта"; 2 підгрупи – "Технологічна освіта" з додатковими спеціалізаціями "Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва" або "Учитель інформатики початкової школи", 2 підгрупи – відділення "Фізичне виховання" з додатковою спеціалізацією "Учитель безпеки життєдіяльності".

Державні кваліфікаційні комісії №1, 2 приймали екзамени з таких дисциплін: комплексний кваліфікаційний іспит, екзамени з додаткових спеціалізацій: учитель іноземної мови в початкових класах, учитель інформатики в початкових класах, керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва, учитель безпеки життєдіяльності.

Перевірка науково-теоретичної та практичної підготовки студентів коледжу з метою встановлення відповідності їх освітнього та кваліфікаційного рівнів до вимог стандарту якості освіти, положення про вищий навчальний заклад України засвідчила, що більшість випускників має широкий загальний і фаховий світогляд, належним чином орієнтується в сучасних тенденціях розвитку вітчизняної освіти, особливостях організації навчально-виховної роботи загальноосвітньої школи та навчальних закладів інших типів.

У 2017 році педагогічний коледж закінчили 179 студентів: 151 здобували освіту на денній формі навчання (103 – відділення "Початкова освіта", 48 – "Технологічна освіта та фізичне виховання"); 28 – на заочній формі навчання (відділення "Початкова освіта"), 10 студентів (5,58 % від загальної кількості випускників) одержали дипломи з відзнакою.

Державна кваліфікаційна комісія відзначила як найбільш ґрунтовні, правильні відповіді на усіх іспитах таких студентів:

141 група – Машевської А.А., Курильчук Н.В., Кузьменко А.В.;

142 група – Головенко І.О., Забродської, В.Р., Шапаренко К.О.;

143 група – Ковальчук Р.В., Москалець Ю.Ю., Москалюк О.М.;

144 група – Бажинської А.М., Мартинчук А.А., Усенко А.В.;

145 група – Дворецької А.О., Кривошеєнко А.О.;

241 група – Кравченко Ю.О., Філінського В.Р., Журби В.М.;

341 група – Бабійчук М.О., Калістратенко М.Ю., Боровського В.В.

141- з група – Хайнацької М.О.

Державним іспитам у педагогічному коледжі передувала значна підготовча робота: викладачі і студенти своєчасно ознайомились із інструкцією про проведення державних кваліфікаційних іспитів, із програмою й вимогами до рівня знань, умінь та навичок студентів із дисциплін; у навчальних кабінетах створено куточки підготовки до державних екзаменів, куди увійшли такі матеріали: необхідна навчальна література, шкільні підручники та наочні посібники з математики, української та російської мов, образотворчого мистецтва, музики, природознавства, фізичного виховання, трудового навчання, предмету “Я у світі”, рекомендації щодо орієнтовного змісту питань для повторення, узагальнення й систематизації вивченого навчального матеріалу та методичні поради стосовно відповіді студента; проведено групові консультації з усіх дисциплін, що виносяться на іспити.

Оскільки комплексний кваліфікаційний іспит носить інтегрований характер, то в структуру білета для студентів спеціальності "Початкова освіта" входили питання з педагогіки (перше), методики навчання української мови в початкових класах або методики навчання математики в початкових класах (друге) і питання з однієї з методик: фізичного виховання, музичного виховання, образотворчого мистецтва, російської мови, іноземної мови, трудового навчання чи природознавства, “Я у світі” (третє); для студентів спеціальності "Технологічна освіта" в білети включено питання з педагогіки (перше), з методики навчання технологій (друге) та з практикуму в навчальних

майстернях: зі столярної справи, слюсарної справи чи механічної обробки деревини та металів (третє); до змісту екзаменаційних білетів для студентів спеціальності "Фізичне виховання" введено питання з педагогіки (перше), з теорії та методики фізичного виховання (друге), з окремих навчальних дисциплін із методикою викладання: легкої атлетики, гімнастики, баскетболу, волейболу, плавання, лижного спорту, футболу (третє).

Зміст білетів державного екзамену з педагогіки охоплює увесь курс навчальної дисципліни, а саме: загальних основ педагогіки, дидактики, теорії і методики виховання, основ школознавства, а також основ педагогічної майстерності й відповідає програмі.

Аналіз відповідей студентів 141-145, 141-з груп спеціальності "Початкова освіта", 241 групи спеціальності "Технологічна освіта", 341 групи спеціальності "Фізичне виховання" із навчальної дисципліни "Педагогіка" засвідчив, що випускники засвоїли теоретичні основи сучасної педагогічної освіти, оволоділи практичними вміннями і навичками, необхідними для професійної діяльності.

Результати державних екзаменів та аналіз відповідей студентів показали, що якість науково-теоретичної та практичної підготовки студентів відповідає вимогам освітньо-професійної програми підготовки фахівців.

Більшість випускників володіє понятійним апаратом педагогіки, теоретичною спадщиною вітчизняних і зарубіжних педагогів, інноваційними технологіями навчання, історією розвитку освіти і виховання та розуміють необхідність використання досвіду педагогічної спадщини в сучасних умовах з метою гуманізації, демократизації навчального і виховного процесів у різних ланках освітньої системи. Пошук досконалих методів вимірювання рівня навчальних досягнень студентів на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій набуває надзвичайної актуальності, оскільки об'єктивізація процесу вимірювання, забезпечуючи зворотний зв'язок, дає можливість координувати цей розвиток. Об'єктивні та точні методи вимірювання й оцінювання знань стають однією з рушійних сил наукового прогресу. Однак, як показує досвід прийняття комплексного кваліфікаційного іспиту, можна зробити висновок, що

якими б сучасними не були методи перевірки, але виявити рівень знань, практичних умінь та навичок найкраще шляхом усного опитування. Адже майбутній вчитель повинен вміти оперувати словом як найтоншим інструментом доторкання до дитячої душі під час навчально-виховного процесу, а на іспиті у відповіді розкрити й обґрунтовувати зміст отриманих питань.

Під час розкриття відповіді на питання з педагогіки, майбутні випускники справились в достатній мірі з такими завданнями:

- конкретизували і систематизували знання, набуті студентами на попередніх етапах вивчення психолого-педагогічних дисциплін;

- визначали ключові положення і проблематику сучасних психолого-педагогічних дисциплін;

- відстоювали власну педагогічну позицію щодо процесу навчання, розвитку та виховання школярів;

- розвивали педагогічне мислення, здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях, уміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів виховання;

- виявляли якість володіння загальною компетентністю та компетентністю, що відповідає предметові тощо.

Слід відзначити ґрунтовну, глибоку, впевнену відповідь студентів 141 групи: Курильчук Н.В. (Поняття про принципи навчання, їх система та взаємозв'язок. Характеристика принципів навчання), Кузьменко А.В. (Педагогічна майстерність вчителя. Педагогічна задача, етапи розв'язання педагогічних задач), Зінчук Л.П. (Поняття про організаційні форми навчання. Загальні форми навчання, їх характеристика. Класно-урочна система, її особливості), Машевської А.А. (Поняття про методи і прийоми виховання, засоби, форми організації виховного процесу. Характеристика методів виховання),

Михальчук В.С. (Фізичне виховання і його роль у всебічному розвитку школяра. Засоби і система фізичного виховання у школі), Мінчинської Н.Р.

(Органи та принципи управління освітою. Методи та функції управління), Неділько О.В. (Поняття педагогічної діяльності, її структура. Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності), Соколенко Т.В. (Педагогічна техніка вчителя як складова педагогічної майстерності. Зовнішня та внутрішня техніка вчителя); студентів 142 групи: Головенко І.О. (Характеристика наочних та практичних методів навчання), Забродської В.Р. (Мета виховання. Характеристики виховного процесу, його функції), Старовойт О.Г. (Поняття про методи і прийоми навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Характеристика словесних методів); студентів 241 групи Журби В.М. (Дидактика – теорія освіти і навчання. Основні поняття дидактики. Завдання дидактики), Башинського М.О. (Дидактика – теорія освіти і навчання. Основні поняття дидактики. Завдання дидактики), Кравченка Ю.О. (Принципи виховання, їх характеристика), Савіна О.Л. (Поняття про організаційні форми навчання. Загальні форми навчання, їх характеристика. Класно-урочна система навчання, її особливості) та Філінського В.Р. (Сутність та завдання розумового виховання. Шляхи розумового виховання).

Відповіді студентів відзначалися не тільки повнотою, правильністю, логічністю, знанням теоретичного матеріалу, а й розумінням вивченого, умінням поєднати теорію з практикою, усвідомленням структури знань та їх ієрархії і послідовності, самостійністю оцінних суджень, літературним мовленням.

Оцінку "відмінно" отримали такі студенти 141 групи: Антонова Т.В., Дідус О.М., Міщук В.Є.; студенти 142 групи: Кравчук Т.С., Шапаренко К.О., Стельмах М.С.; студенти 241 групи: Васильчук В.Ю., Грач В.В.,

Пригарчук М.М. Ці студенти розкривали зміст таких питань: "Поняття про зміст освіти, його складові частини. Види шкільної освіти. Поняття про навчальний предмет. Мета виховання. Характеристики виховного процесу, його функції. Поняття про педагогічне спілкування. Структура педагогічного спілкування. Поняття сім'ї та її роль у вирішенні завдань всебічного формування особистості. Форми роботи школи з сім'єю. Естетичне виховання.

Завдання естетичного виховання. Засоби та шляхи естетичного виховання. Фізичне виховання та його роль у всебічному розвитку школяра. Засоби і система фізичного виховання у школі. Трудове виховання. Система трудового виховання. Види дитячої праці і умови її ефективності. Поняття "колектив". Стадії розвитку колективу та роль педагога на кожній з них. Шляхи формування колективу. Принципи виховання, їх характеристика".

Слід відмітити ґрунтовні, змістовні, повні, послідовні, лаконічні, чіткі відповіді таких студентів 143,144, 145, 341 навчальних груп:

Москалюк О.М. (143 група) повно розкрила поняття про зміст освіти, її складові частини;

Ковальчук Р.В. (143 група) конкретно проаналізувала одне з найважчих питань педагогіки «Поняття про навчальний план»;

Москалець Ю.Ю. (143 група) чітко охарактеризувала методи виховання;

Мартинчук А.А. (144 група) показала відмінні знання з історії педагогіки;

Михалюк Т.О. (144 група) послідовно розкрила поняття сім'ї та її роль у всебічному розвитку особистості, охарактеризувала форми роботи школи з сім'єю;

Дворецька А.О. (145 група) маючи відмінні знання з дидактики, повно охарактеризувала наочні та практичні методи навчання;

Кривошеєнко А.С. (145 група) розтлумачила з наведенням вдалих прикладів поняття трудового виховання як складової всебічного та гармонійного розвитку особистості;

Рой В.С. (341 група) у цікавій формі розкрила питання принципів навчання, встановивши не тільки їх взаємозв'язок між собою, а й із методами навчання, навівши конкретні приклади. Це ж питання відмінно розкрили Матвійчук К.С. (143 група) та Антонєць Є.Р. (341 група);

Сікалюк О.І. (341 група) дав повну характеристику процесу виховання та чітко визначив історію мети виховання на кожному історичному періоді розвитку суспільства, а Титюк Т.В. (143 група) ґрунтовніше в цьому

питанні визначила та охарактеризувала етапи перевиховання й самовиховання як функцій виховного процесу; це ж питання повно розкрила Бабійчук М.О. (341 група).

Достатній рівень знань продемонстрували студенти 141 групи: Алексюк М.П. (Поняття перевірки, оцінки знань, умінь і навичок. Функції контролю знань, умінь і навичок учнів. Педагогічні вимоги до контролю. Види, форми, методи перевірки знань учнів), Блонська К.В. (Поняття педагогічної діяльності, її структура), Вдовиченко К.М. (Поняття сім'ї та її роль у вирішенні завдань всебічного формування особистості), Гетьман Ю.О. (Педагогіка – наука про виховання людини. Я.А.Коменський – основоположник наукової педагогіки. Основні педагогічні поняття. Складові частини педагогіки. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками), Демчук І.С. (Характеристика наочних та практичних методів навчання), Кайданюк Г.Р. (Фізичне виховання та його роль у всебічному розвитку школяра. Засоби і система фізичного виховання у школі); 142 групи: Барановська А.В. (Поняття про зміст освіти, його складові частини. Види шкільної освіти. Поняття про навчальний предмет), Гуржин Н.В. (Поняття про управління освітою.), Карпенко Н.Ю. (Педагогічна техніка вчителя як складова педагогічної майстерності.), Лукашевич Н.С. (Урок – основна форма навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Структура уроку, її елементи), Луцко О.С. (Принципи виховання, їх характеристика), Орловська А.С. (Естетичне виховання. Завдання естетичного виховання. Засоби та шляхи естетичного виховання), Медведська О.П. (Поняття "колектив". Стадії розвитку колективу та роль педагога на кожній з них. Шляхи формування колективу), Нагрибельна М.М. (Особистісно орієнтовна освіта і технології. Педагогічні технології інтерактивного навчання. Проектна технологія), Подейко Л.Р. (Поняття педагогічної діяльності, її структура. Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності), Романюк Ю.В. (Поняття сім'ї та її роль у вирішенні завдань всебічного формування особистості. Форми роботи школи з сім'єю); студенти 241 групи: Кльоц О.А. (Трудове виховання. Система трудового виховання. Види дитячої праці і умови її ефективності), Касянчук Ю.О. (Урок –

основна форма навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Структура уроку, її елементи), Мосійчук Д.О. (Поняття внутрішньошкільного контролю. Види, методи, форми контролю), Селезньов Р.В. (Фізичне виховання та його роль у всебічному розвитку школяра. Засоби і система фізичного виховання у школі), Ярмоліцький М.В. (Характеристика наочних та практичних методів навчання).

Дещо поступилися у теоретичній повноті висвітлення питання чи наведенні вдалих прикладів відповіді студентів 143 - 145, 341 навчальних груп, які отримали оцінку «добре»:

Вавиліна Т.Є., Кондратенко А.І., Мудренко А.Ю., Стельмах Т.В., Тична Ю.Л. (143 група);

Бажинська А.М., Величко С. О., Вишнівська Д.В., Волошина Л.Г., Кириченко Т.А., Ковальчук Л.В.(144 група);

Васильєва О.Р., Купрієнко О.О., Прачук А.П., Сантарська І.П., Шипило А.С. (145 група);

Теслюк К.М., Стафійчук Д.В., Шадура Ю.Р., Щуцька А.М., Рабош С.В. (341 група).

Ці студенти продемонстрували системність та міцність знань, уміння їх аналізувати та систематизувати, проте у відповідях припускалися незначних неточностей при визначенні педагогічних понять.

Не змогли в повній мірі розкрити суть питання студенти 141 групи: Круківська М.О. (Поняття про методи і прийоми виховання, засоби і форми організації виховного процесу), Назарчук А.А. (Педагогічна майстерність вчителя. Педагогічна задача, етапи її розв'язку), Пономаренко О.О. (Естетичне виховання. Завдання естетичного виховання. Засоби та шляхи естетичного виховання); студенти 142 групи: Матіяш В.В. (Поняття про організаційні форми навчання. Загальні форми навчання, їх характеристика. Класно-урочна система навчання, її особливості), Казьміна П.О. (Поняття про управління освітою. Принципи, методи та функції управління), Халімончук І.С. (Поняття про планування роботи в школі, вимоги до планів. Розклад уроків, особливості складання розкладу); студенти 241 групи: Бортник Д.А. (Поняття про методи і

прийоми виховання, засоби і форми організації виховного процесу. Характеристика методів виховання), Купрійчук Є.Т. (Поняття про організаційні форми навчання. Загальні форми навчання, їх характеристика. Класно-урочна система навчання, її особливості), Лакеєнко В.А. (Характеристика наочних та практичних методів навчання), Микитюк О.В. (Принципи виховання, їх характеристика), Силін А.Г. (Поняття про зміст освіти, його складові частини. Види шкільної освіти. Поняття про навчальний предмет), Троянчук Д.О. (Поняття про управління освітою. Принципи, методи та функції управління).

Ці студенти відтворюють значну частину навчального матеріалу, проте їхні відповіді недостатньо глибокі, оцінні судження мають репродуктивний характер.

Недостатній рівень виявили такі студенти 141 групи: Дорожинець В.В., Овсійчук Т.А., Похилюк Т.С.; 142 групи - Михалюк О.М.; студент 241 групи Бех М.О. поверхово розкрив питання естетичного виховання, у нього виникли труднощі при обґрунтування засобів та шляхів естетичного виховання. випускник Бубон В.О. неповно охарактеризував методи спілкування. Відповіді цих студентів мали схематичний характер. Знання неглибокі, поверхові. Потребували доповнень відповіді таких студентів:

144 група – Омельчук Д.Ю., Парфенюк М. А., Пінчук Т.А.;

145 група – Рудик О.С., Федотової Л.М.;

341 група – Данилівського О.О., Ковальчук В.Б., Марчинської О.В., Целованського А.М.

Позитивним є те, що випускники, володіючи теоретичними знаннями, використовують це під час відповіді на додаткові запитання комісії та при висвітленні питань з методик, що є похідними загальної педагогіки: студенти правильно визначають методи, прийоми, принципи, форми роботи з учнями, формулюють визначення, називають вимоги до організації навчального та виховного процесів, різних типів уроків, тлумачать поняття.

Група	Кількість студентів	„5”	„4”	„3”	Середній бал	Якісний показник
141	25	11	8	6	4,2	76%
142	20	6	10	4	4,1	80%
241	23	8	7	8	4,0	65,2%
143	17	10	4	3	4.41	82,35%
144	24	4	10	10	3,75	58,3%
145	17	2	7	8	3,65	52,94%
341	25	7	7	11	3,84	56,0%
141-з	28	2	8	18	3,42	35,7%

Рекомендації:

- Посилити контроль за підготовкою студентів до навчальних занять.
- Проводити додаткові заняття з невстигаючими студентами.
- Повторювати недостатньо засвоєні та складні теми.
- Залучати студентів до підготовки та проведення лекційних, семінарських та практичних занять.
- Сприяти розвитку пізнавальних інтересів та мотивації навчальної діяльності студентів.

Аналіз відповідей випускників з методики навчання української мови показав, що більшість із них обізнана з вимогами програми для 1-4 класів та змістом підручників відповідно до вимог нового Державного стандарту початкової загальної освіти; засвоїла науково обґрунтовані й підтверджені досвідом принципи, методи й прийоми розкриття суті мовних та мовленнєвих явищ; має достатній рівень знань, практичних умінь і навичок навчання української мови молодших школярів. Відповідно до основних аспектів методики навчання рідної мови в початкових класах студенти розкрили завдання та дидактичну структуру уроків української мови і

літературного читання, методичні прийоми вдосконалення техніки читання, методика засвоєння літературознавчої пропедевтики, організацію роботи з дитячою книжкою; виявили знання традиційних методів навчання та особливості впровадження інноваційних технологій. Випускники добре знають вимоги програми з курсу шкільної дисципліни, обізнані зі структурою та методикою роботи за підручниками "Буквар", "Читанка. Післябукварна частина", "Українська мова", "Літературне читання", орієнтуються у потоці науково-методичної літератури, уміють конкретно запропонувати метод, методичний прийом щодо вивчення тієї чи іншої конкретної теми, використати елементи інноваційних технологій, осмислено, логічно накреслити шлях викладання конкретної теми з програми. Усі питання з методики навчання української мови сформульовано таким чином, що, відповідаючи, студент не просто репродуктивно відтворює матеріал, а й використовує досвід роботи в школі, зокрема з переддипломної практики, проявляє педагогічну творчість.

Переконливими, ґрунтовними, логічними, підкріпленими практичними прикладами були відповіді студентів Кузьменко А.В., Міщук В.Є., Мінчинської Н.Р.(141 група), Забродської В.Р., Стельмах М.С.(142 група). Варто відзначити, що студенти добре засвоїли питання з таких тем: "Значення і завдання букварного періоду. Поділ букварного періоду на етапи. Робота за сторінкою Букваря", "Методика опрацювання розділу "Речення", "Методика ознайомлення учнів з дієсловом, займенником".

Добре, що майже всі студенти підкріплювали відповіді прикладами з власного досвіду, набутого під час пробних уроків, переддипломної педагогічної практики.

Глибоко з'ясовано такі питання методики навчання української мови: "Завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма в цей період навчання грамоти" (Москалець Ю. Ю., 143 група); "Методика вивчення розділу "Фонетика і графіка" (Бажинська А. М., 144 група); "Система вивчення займенника, дієслова" (Тимошук А. М., 143

група); "Якості повноцінного читання. Вимоги до правильного читання. Програмні вимоги до темпу читання. Методика формування навичок читання" (Кириченко Т. А., 145 група); "Структура сучасного уроку читання. Методика опрацювання оповідань. Прийоми аналізу художнього твору. Методика опрацювання науково-пізнавальних статей" (Ковальчук Р. В., 143 група); "Методика опрацювання казок. Структура і методика уроку опрацювання байки. Характеристика персонажів, мовних засобів байки" (Дворецька А. О., 145 група; Черній Н. С., 143-з група).

Повними, змістовними, доказовими були відповіді Москалець Ю. Ю., Тимощук А. М., Титюк Т. В. (143 група), Бажинської А. М., Кириченко Т. А., Ковальчук Л. В., Усенко А. В. (144 група), Дворецької А. О. (145 група). Майбутні фахівці не просто репродуктивно відтворювали матеріал, а й використовували досвід роботи в школі, вільно оперували методами і прийомами навчання, переконливо доводячи свої знання шляхом виконання практичних завдань; аналізували методи та прийоми роботи, що використовуються під час навчально-виховного процесу на уроках літературного читання та української мови з метою активізації розумової діяльності, розвитку творчих здібностей, формування самостійності й пізнавального інтересу молодших школярів.

Однак частина студентів виявила неглибокі знання теоретичного курсу, відчувала певні труднощі з практичної підготовки. Поверхневими, недостатньо обґрунтованими були відповіді студентів Дорожинець В.В., Круківської М.О., Назарчук А.А.(141 група), Матіяш В.В., Казьміної П.С. (142 група).

Не досить глибоко розкрили питання екзаменаційних білетів, що пов'язано з поверховим заглибленням у зміст навчального матеріалу, не зуміли логічно вибудувати відповідь і продемонструвати знання, почувалися невпевнено у практичних питаннях, виявили обмежені уміння користуватися понятійним апаратом Осипчук Ю. О. (143 група), Пінчук Т. А., Поперечнюк І. С. (144 група), Карплюк А. А., Рудик О. С., Купрієнко О. О. (145 група),

Гончаренко А. Ю., Данюк В. С. (141-з група) з таких питань: "Букварний

період навчання грамоти. Етапи букварного періоду", "Особливості опрацювання поетичних творів", "Види творів і методика їх проведення. Підготовча робота до написання твору", "Види диктантів та методика їх проведення", "Завдання й організація позакласного читання в початкових класах. Етапи формування читацької самостійності школярів."

У загальному можна відзначити достатні знання випускників з теоретичних основ методики навчання української мови, а основне – добре сформовані професійні навички організації навчання молодших школярів з рідної мови.

Рекомендації:

- визначити шляхи подолання недоліків та забезпечення глибокого засвоєння знань студентами;
- удосконалювати форми самостійної роботи та контролю знань, умінь і навичок студентів;
- ширше запроваджувати інноваційні технології навчання на заняттях із методики викладання української мови.
- ширше запроваджувати інноваційні технології навчання на заняттях із методики викладання української мови.
- залучати студентів до ознайомлення з кращим досвідом учителів початкових класів Житомирщини, України;
- націлювати на використання у процесі практики (пробних уроків) інтерактивних технологій навчання молодших школярів;
- стимулювати інтерес студентів до джерел фахової періодики.
- продовжувати пошук ефективних шляхів активізації самостійної роботи студентів;
- підвищувати відповідальність студентів за підготовку до навчальних занять та екзаменів.

На комплексному кваліфікаційному іспиті випускники відділення "Початкова освіта" показали, що на належному рівні опанували методичні

компетенції з навчання математики в початковій школі та мають необхідні вміння щодо їх використання на практиці. Студенти знають зміст програми з математики, систему вивчення кожної змістової лінії, обізнані з методами і способами пояснення та закріплення навчального матеріалу, з різними типами уроків математики в початковій школі.

Повною, змістовною, логічно послідовною була відповідь студентки 143 групи Мудренко А.О., яка розкрила особливості вивчення письмової та усної нумерації чисел 11 - 100, вдало продемонструвала використання лічильного матеріалу, цифрової каси, нумераційної таблиці. Правильно, чітко розкрили питання про ознайомлення учнів з арифметичними діями додавання і віднімання та їх властивостями Антонова Т.В. (141 група), Москалюк О.М. (143 група). А випускники Зінчук Л.П., Курильчук Н.В. (141 група), Соловей І.В. (143 група), Мартинчук А.А. (144 група), Васильєва О.Р. (145 група) досконало оволоділи методикою пояснення алгоритмів виконання письмового додавання, віднімання, множення багатоцифрових чисел.

Випускниці Кравчук Т.С. (142 група), Тична Ю.Л. (143 група), Черкасова М.Р. (141-з група) досконало розкрили методику вивчення величин (маса, довжина) та співвідношення між одиницями їх вимірювання.

Майбутні учителі Левицька О.Ю. (144 група), Бондарчук Г.П. (141-з група) виявили глибокі знання з методики вивчення алгебраїчного матеріалу в початкових класах.

Належний рівень знань з методики математики продемонстрували студенти Неділько О.В., Гетьман Ю.О. (141 група), Луцко О.С., Романюк Ю.В., Шапаренко К.О. (142 група), Вавиліна Т.Є. (143 група), Волошина О.Г. (144 група), Кривошеєнко А.О. (145 група).

Але окремі випускники відповідали коротко, схематично: Похильок Т.С. (141 група), Матіяш В.В. (142 група), Солопан К.В. (143 група), Омельчук Д.О. (144 група), Шипило Н.П. (145 група), Вишнівська Т.А. (141-з група).

Рекомендації:

- удосконалювати зміст навчальних лекцій і практичних занять;

- використовувати інноваційні методи та прийоми навчання;
- розвивати творчі здібності студентів під час практики "Пробні уроки" та в позанавчальній діяльності.

Значну увагу на державному кваліфікаційному іспиті члени комісії приділяли здатності майбутнього вчителя продемонструвати не тільки теоретичні знання, а й уміння виконати практичні завдання, пов'язані з відповіддю на конкретне питання з окремих методик.

На увагу заслуговують глибоко продумані відповіді студентів відділення "Початкова освіта" на питання екзаменаційних білетів з окремими методиками навчання (природознавства, образотворчого мистецтва, трудового навчання з практикумом, російської мови, музичного виховання, теорії і методики трудового навчання, теорії і методики фізичного виховання, іноземної мови, інформатики, предмета "Я у світі", предмета "Основи здоров'я") студентів Блонської К.В. ("Методика проведення уроків малювання з натури"), Гетьман Ю.О. ("Уроки-екскурсії. Методика їх проведення"), Дідус О.М. ("Методика проведення уроків трудового навчання") - 141 група. Ковальчук Л.В. (144 група), використовуючи предметну наочність відповідного характеру, повно розкрила питання "Методика роботи з нитками, тканиною та стрічками на уроках трудового навчання". Спираючись на знання з методики російської мови, студентка 143 групи Тимощук А.М. детально проаналізувала питання "Методика навчання читання російською мовою".

Слід відмітити глибокі знання випускників з методики фізичного виховання та інформатики: усі питання білетів з цих предметів розкрито повно і змістовно.

Потребували доповнення відповіді таких студентів: 141 група - Назарчук А.А. ("Методика навчання монологічного мовлення на уроці

іноземної мови"), 142 група - Барановської А.В. ("Досліди і практичні роботи на уроках природознавства"), 144 група - Парфенюк М.А. ("Методика ознайомлення з планом і картою на уроках природознавства").

Державний екзамен з педагогіки з окремими методиками склали студенти 241 групи у кількості 23 осіб.

Білеті включали три питання. Друге питання білетів містило завдання, що стосувалось навчальних дисциплін "Загальні питання методики", "Методика навчання технологій", а третє - питань дисциплін технологічного практикуму ("Ручна обробка деревини", "Ручна обробка металів" та "Механічна обробка деревини та металів").

Завданням ДКК було перевірити теоретичні знання стосовно характеру і змісту роботи вчителя щодо організації, планування і матеріального забезпечення технологічної підготовки учнів у школах (на уроках, позакласних заняттях тощо), а також знання про обробку конструкційних матеріалів. Результат державного екзамену показав, що більшість студентів добре засвоїли основи курсу "Загальні питання методики" та "Методики навчання технологій", "Технологічного практикуму", оволоділи теоретичним матеріалом і практичними вміннями, що мають забезпечити теоретичну, практичну і методичну компетентність майбутніх вчителів стосовно організації і проведення урочної і позакласної технологічної підготовки учнів.

Високий рівень знань показали студенти Журба В.М. та Філінський В.Р., відповіді яких були відзначені комісією як зразкові.

Високий рівень знань також показали студенти Грач В.В., Пригарчук М. М., Башинський М.О., Васильчук В.Ю., Кравченко Ю.О. та Савін О.Л., які продемонстрували високе володіння теоретичним матеріалом і практичними навичками відповідного характеру.

Комісія відзначила відповідь студента Грача В.В., який з використанням прикладів з особистого досвіду аргументовано та змістовно розкрив питання, що стосувались методики вивчення конструкційних матеріалів та різновидів художньо-декоративного оздоблення виробів з деревини.

Башинський М. О. повно розкрив питання щодо інноваційних педагогічних технологій на уроках трудового навчання та використання верстата ТВ-4 при механічній обробці матеріалів, пояснивши його будову і призначення.

Савін О.Л. логічно розкрив питання щодо методів демонстрування об'єктів та процесів на уроках трудового навчання, а також розповів про технологічний процес довбання деревини, спираючись на досвід, отриманий в навчальних майстернях під час практики.

Пригарчук М. М. на науковому рівні розкрив питання щодо санітарно-гігієнічних вимог до майстерень і розкрив суть технологічного процесу площинного стругання деревини .

Проте окремі студенти (Бех М.О., Бубон В.О., Купрійчук Є.Т., Силін А. Г., Павленко Д.В.) виявили недостатній рівень знань з дисциплін "Загальні питання методики", "Методика навчання технологій" і "Технологічний практикум". Вони не змогли повністю розкрити питання щодо форм організації проектно-технологічної діяльності, технологічного процесу свердління деревини

(Бех М.О.), вимог до відбору об'єктів проектування та процесу обпилювання металу напилками (Бубон В.О.). Купрійчук Є.Т. не дав повної характеристики демонструванню процесів і об'єктів на уроках трудового навчання як одного із методів навчання.

Рекомендації:

- працювати над удосконаленням компетенції студентів, застосовуючи інноваційні технології;
- використовувати сучасні форми і методи для формування належних практичних навичок роботи зі шкільною документацією вчителя технології ;
- звертати особливу увагу на розвиток комунікативних здібностей студентів;
- працювати над свідомим засвоєнням студентами знань з проектно-технологічної діяльності;
- працювати над розробкою подачі навчального матеріалу у вигляді структурно-логічних схем;

- збільшити кількість практичних робіт, пов'язаних з виконанням проектів на заняттях.

Державна кваліфікаційна комісія, заслухавши та обговоривши відповіді студентів 341 групи на питання екзаменаційних білетів з теорії і методики фізичного виховання з окремими методиками, визначила та оцінила рівень оволодіння ними теоретичним матеріалом, умінням його викладати, узагальнювати. Аналіз результатів складання іспиту підтвердив, що в цілому студенти виявили належний рівень знань з вище названих навчальних дисциплін, зуміли логічно і послідовно розкрити основні положення теорії і методики фізичного виховання, показали вміння визначати зміст уроків фізичної культури, обґрунтовано аналізували методи, засоби навчання і організації діяльності школярів та розвитку фізичних якостей учнів.

Майбутні вчителі фізичної культури Антонєць Є.Р., Бабійчук М.О., Боровський В.О., Калістратенко М.Ю., Рой В.С., Теслюк К.М. у відповідях на питання фахової спрямованості виявили високий рівень науково-теоретичних, професійних знань та умінь організувати навчальний процес.

Студентка Калістратенко М.Ю. змістовно охарактеризувала всі форми фізкультурно-оздоровчих заходів, значну увагу приділила режиму дня школяра. Рой В.С. правильною, чіткою мовою повністю розкрила питання мети і умов функціонування системи фізичного виховання, методично правильно описала техніку бігу. Заслуговує на увагу також відповідь на питання "Загальні основи методики удосконалення спритності" студента-випускника Теслюка К.М., який визначив періоди формування спритності, вказав на засоби розвитку та певні ознаки сформованої якості.

Але відповіді окремих випускників вказують на неповне оволодіння навчальним матеріалом і невміння логічно побудувати відповідь на питання білету. Ці недоліки властиві студентам Данилівському О.О., Дранговській К.Й., Марчинській О.В.. Так випускник Парфенюк Р.В., відповідаючи на питання "Методи навчання рухових дій", не розкрив систему методів в цілому, не схарактеризував підготовчих вправ. Мовлення студента потребує виправлень.

Рекомендації:

- Здійснювати пошук ефективних шляхів залучення майбутніх учителів до самостійної роботи з навчальною педагогічною літературою, науковими та фаховими виданнями, інформацією, що міститься в мережах Internet
- Вдосконалювати мовленнєві навички студентів як шляхи реалізації набутих знань і умінь для вирішення конкретних завдань у практичній професійній діяльності.
- Поглибити індивідуальну роботу зі студентами щодо підвищення рівня оволодіння теорією і методикою дисциплін професійної і практичної підготовки.
- Удосконалювати форми організації самостійної роботи та контролю знань, умінь і навичок майбутніх учителів